

12. 11. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ručení vlastním majetkem

ODPOVĚDNOST MANAŽERŮ: Pojištění proti škodě způsobené v souvislosti s výkonem funkce se vyplatí

Skóre: 0.80

Název zdroje: Euro

Datum vydání: 12.11.2007

Nadpis: Ručení vlastním majetkem

Podtitulek: ODPOVĚDNOST MANAŽERŮ: Pojištění proti škodě způsobené v souvislosti s výkonem funkce se vyplatí

Strana: 102

Rubrika: HYDE PARK

Autor: LUDEK MENČÍK

Číslo: 46

Oblast: Časopisy - ekonomika a politika

Zpracováno: 12.11.2007 02:51

Identifikace: CEEU20071112010014 cz

Klíčová slova: zákona, právního, správy, práva, právo, žalující, právními předpisy, pracovněprávní legislativy, Obchodní zákoník, právních, zákonnou

V dynamickém podnikatelském prostředí, v němž úspěšné uskutečnění projektu velmi často závisí na rychlosti, musí naprostá většina českých manažerů rozhodovat o klíčových otázkách obchodního případu, transakce nebo interních opatřeních operativně a mnohdy pod časovým tlakem. Odvážná rozhodnutí však s sebou často nesou velká rizika. Jsou manažeři připraveni na možné spory? Uhradí za ně společnost případné náklady? Připouští si podobná osobní rizika? Zvýšený zájem. Odpovědnost statutárních orgánů společností se stále více dostává do popředí zájmu těch, jichž se bezprostředně týká - tedy členů představenstev, dozorčích rad a jednatelů firem. Příčinou této situace jsou zejména zvyšující se nároky na odbornost a kvalitu správy řízení společností (corporate governance) v České republice. Členové orgánů společností si stále častěji uvědomují rozsah svých závazků a povinností a s tím spojeného rizika osobní odpovědnosti. Zejména po vstupu ČR do EU a také v souvislosti s větším počtem fúzí a akvizic, což je tradičně jedna z nejrizikovějších oblastí pro případné nároky, zaznamenáváme ze strany českých manažerů podstatné zvýšení zájmu o toto téma. Litera zákona. Základní zákonnou normou upravující odpovědnost statutárních orgánů je Obchodní zákoník. Konkrétně § 194 odst. 5: "Členové představenstva jsou povinni vykonávat svou působnost s péčí řádného hospodáře a zachovávat mlčenlivost o důvěrných informacích a skutečnostech, jejichž prozrazení třetím osobám by mohlo společnosti způsobit škodu. Je-li sporné, zda člen představenstva jednal s péčí řádného hospodáře, nese důkazní břemeno o tom, že jednal s péčí řádného hospodáře, tento člen představenstva. Tito členové představenstva, kteří způsobili společnosti porušením právních povinností při výkonu působnosti představenstva škodu, odpovídají za tuto škodu společně a nerozdílně. Smlouva mezi společností a členem představenstva nebo ustanovení stanov vylučující nebo omezující odpovědnost člena představenstva za škodu jsou neplatná. Členové představenstva odpovídají za škodu, kterou způsobili společnosti plněním pokynu valné hromady, jen je-li pokyn valné hromady v rozporu s právními předpisy." Osobní odpovědnost.

Je třeba si uvědomit, že členové statutárních orgánů obchodních společností jsou z právního hlediska vystaveni větší odpovědnosti, než která by se jich týkala na základě pracovněprávní legislativy. Například právo na náhradu škody, které společnost může uplatnit vůči členům svých orgánů, není omezeno částkou "4,5násobku průměrného měsíčního výdělku těchto osob". Tito členové ve funkci totiž odpovídají osobně a neomezeně. Jinak řečeno, každý statutární zástupce ručí za rozhodnutí vlastním majetkem. A navíc bez ohledu na to, zda se dopustil chyby úmyslně, z nedbalosti, či dokonce bez vlastního zavinění. Důkazní břemeno. V případě vzneseného nároku se manažer ocitá v důkazně velice obtížné situaci. Základní pravidlo jiných typů sporů je, že žalující strana musí prokázat svá tvrzení. V případě nároků vůči statutárnímu zástupci je na této osobě, aby prokázala, že jednala s péčí řádného hospodáře. Navíc si je třeba uvědomit, že manažeři mohou být (a často i jsou) vystavováni nedůvodným nárokům nebo obviněním - například ze strany minoritních akcionářů. Byť může být od počátku sporu zřejmé, že nárok je nedůvodný, je třeba se proti němu bránit, a to vše obnáší čas a peníze. Důležité je také časové hledisko, protože některá chybná rozhodnutí a z nich plynoucí nároky vůči manažerům se mohou projevit až po uplynutí delší doby a v podstatě "pronásledovat" manažery z jedné pozice do druhé. Ani odchod z konkrétní funkce nemusí tedy představovat omezení, respektive ukončení odpovědnosti za rozhodnutí učiněná v minulosti. Řešení a doporučení. V záležitosti vhodných řešení a doporučení ocituji jednoho z nejlepších českých odborníků na danou problematiku, profesora práva Jana Dědiče: "Základním doporučením je samozřejmě vykonávat funkci s takovou péčí, aby případná odpovědnost za škodu vůbec nevznikla. To vyžaduje aktivní přístup k výkonu funkce, průběžně se seznamovat se zájmy společnosti a snažit se je poznávat. Dále je třeba vyžadovat ověřené a podrobné informace pro přijetí rozhodnutí a vždy upřednostňovat zájmy společnosti před vlastními, osob blízkých nebo těch se společností propojených. Ani to však nemůže vždy vyloučit riziko odpovědnosti, neboť se může stát, že člen orgánu neunese důkazní břemeno, že jednal s péčí řádného hospodáře, přestože se takto choval. Pro eliminaci takového rizika existuje jediný způsob ochrany, a to pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s výkonem funkce. Získání takové jistoty se jistě vyplatí."

Ani odchod z konkrétní funkce nemusí představovat ukončení odpovědnosti za rozhodnutí učiněná v minulosti

LUDEK MENČÍK, AIG Europe, pobočka pro Českou republiku

Foto - LUDĚK MENČÍK

Foto - archiv/ILUSTRACE: Filip Černý

Zpracovatel: Anopress IT a.s.